

Hallituksen esitys Eduskunnalle kunnallisten virkaehtosopimusten noudattamisen valvontajärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kunnalliselle sopimusvaluuskunnalle annettaisiin virkaehtosopimusten noudattamisen tehostamiseksi oikeus kieltää panemasta täytäntöön tai noudattamasta palvelussuhteen ehtoa koskevaa kunnan tai kuntainliiton päätöstä, joka on virkaehtosopimuksen vastainen. Lisäksi sopimusvaluuskunta voisi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon kaltaisen virkaehtosakon. Mikäli kunta tai kuntainliitto ei tekisi sopimusvaluuskunnan asettamassa määrääjassa päätöstä virkaehtosopimuksen noudattamisesta, sopimusvaluuskunta voisi määrätä virkaehtosakon maksettavaksi ja asettaa uuden sakonuhan. Tietyin edellytyksin sopimusvaluuskunta voisi luopua maksettavaksi määräämänsä virkaehtosakon perimisestä kokonaan tai osaksi.

Sopimusvaluuskunnan päätökseen kieltää panemasta täytäntöön tai noudattamasta virkaehtosopimuksen vastaista päätöstä kunta tai kuntain-

liitto saisi hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhaku virkaehtosakon asettamisesta ei sen sijaan olisi niille erikseen mahdollista. Sopimusvaluuskunnan virkaehtosakon maksettavaksi määräämistä koskevaan päätökseen kunta tai kuntainliitto voisi hakea muutosta. Valitusviranomaisena toimisi kunnallisen sopimusvaluuskunnan yhteyteen tätä tarkoitusta varten perustettava lautakunta.

Kun on kysymys sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdosta, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta, valtiovarainministeriö saisi hakea muutosta sopimusvaluuskunnan päätöksiin olla asettamatta edellä mainittua kieltä tai virkaehtosakkoa sekä sopimusvaluuskunnan päätökseen olla määräämättä sakkoa maksettavaksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan heti sen jälkeen, kun ne on vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Kunnallisen virkaehtosopimuslain (669/70) 11 §:n mukaan kunnallisen sopimusvaluuskunnan asiana on valvoa, että kunnat ja kuntainliitot noudattavat sanotun lain säännöksiä ja virkaehtosopimuksen määräyksiä. Sopimusvaluuskunnalla

on näin ollen lakiin perustuva velvollisuus valvoa kunnallisten virkaehtosopimusten noudattamista. Tämän valvontavelvollisuuden katsotaan koskevan sekä virkaehtosopimusten määräysten alittamista että niiden ylittämistä.

Kunnallisessa virkaehtosopimuslaissa ei tosin nimenomaisesti säädetä virkaehtosopimuksen sitovan kuntaa tai kuntainliittoa myös siten, että kunnalla tai kuntainliitolla ei ole oikeutta myöntää viranhaltijoilleen virkaehtosopimusta parem-

pia palvelussuhteen ehtoja. Tämä on kuitenkin yleisesti, lähinnä sanotun lain 2 §:n 1 ja 4 momenttien säännösten nojalla, hyväksytty kannanotto lain tarkoituksesta. Kunnallista virkaehtosopimuslakia säädettäessä, mikä tehtiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaisesti, on katsottava tarkoitettua rajoittaa kuntien itsemääräämisoikeutta myös siten, että kunnallisen virkaehtosopimuksen määräykset palvelussuhteen ehdoista eivät ole ylitettävissä. Tämän vuoksi on perusteltua, että nyt ehdotettu, tällaisen menettelyn ehkäisemiseksi tarkoitettu valvontajärjestelmä voitaisiin aikaansaada muuttamalla kunnallista virkaehtosopimuslakia tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Vaikka kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle onkin säädetty velvollisuus valvoa virkaehtosopimusten noudattamista, ei kunnallinen virkaehtosopimuslaki sen paremmin kuin kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta annettu lakikaan (671/70) sisällä sellaisia säännöksiä, joiden nojalla sopimusvaltuuskunta pystyisi tätä valvontavelvollisuutta tehokkaasti toteuttamaan. Valvontamahdollisuuksien parantamiseksi lainsäädäntöä on aiheellista täydentää.

Valtionosuuden merkitys kuntien ja kuntainliittojen palkkausmenoissa on erällä hallinnonaloilla huomattava. Tästä syystä on myös valtion edun kannalta tärkeää, että kunnallinen sopimusvaltuuskunta saa mahdollisuuden tehokkaasti valvoa kunnallisten virkaehtosopimusten noudattamista. Valtionosuutta suoritetaan kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (35/73) 15 §:n 2 momentin mukaan virka- ja työehtosopimusten mukaisiin palkkauksiin, jos eduskunnan palkkavaltuuskunta on hyväksynyt kyseisen virka- tai työehtosopimuksen valtionosuuden suorittamisen perusteeksi. Valtionosuuksia myöntävät valtion viranomaiset valvovat tältä osin virkaehtosopimusten noudattamista. Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten noudattamatta jättämisen varalta on ollut voimassa sanktiojärjestelmä vain tärkeimmillä terveydenhuollon alueilla. Tätä järjestelmää selvitetään tarkemmin jäljempänä nykyisen tilanteen kohdalla. Tämä järjestelmä lakkasi vuoden 1984 alusta lukien sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja valtionosuutta koskevan lainsäädännön, ns. VALTAVA-lainsäädännön, tultua voimaan.

Ehdotukseen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta, joka sisältyi hallituksen esitykseen eduskunnalle VALTAVA-lainsäädännöksi (1981 vp no 101), sisältyi

ehdotus kunnallisten virka- ja työehtosopimusten valvonta- ja sanktiojärjestelmästä (18 §:n 5 kohta). Ehdotetun lainkohdan mukaan valtioneuvosto olisi voinut, saatuaan erityiseltä neuvottelukunnalta lausunnon, evätä ylipalkkaustapauksissa valtionosuuden osaksi tai kokonaan.

Eduskuntakäsittelyn aikana edellä mainittu kohta jätettiin laista pois. Sosiaalivaliokunta katsoi asiaa koskeneessa mietinnössään (1982 vp no 13), että kunnallisten virka- ja työehtosopimusten noudattamisen valvonnan tulisi perustua kunnallislain (953/76) sekä virka- ja työehtosopimusten mukaisiin valvontajärjestelmiin ja että mahdolliset puutteet palvelussuhteen ehtojen noudattamisen valvonnessa olisi korjattava muussa yhteydessä kuin valtionosuuslainsäädännöllä.

1.2. Keinot

1.2.1. Kunnallisten virkaehtosopimusten valvontajärjestelmä

Kun sopimusvaltuuskunnan asiana on kunnallisen virkaehtosopimuslain 11 §:n mukaan valvoa virkaehtosopimusten noudattamista, on tärkeää, että sopimusvaltuuskunnalle annetaan käytettäväksi riittävän tehokkaat pakotteet, joilla kunnat ja kuntainliitot voidaan tarvittaessa saada noudattamaan virkaehtosopimusten määräyksiä.

Esityksen mukaan sopimusvaltuuskunta voisi kieltää kuntaa tai kuntainliittoa panemasta täytäntöön tai noudattamasta virkaehtosopimuksen määräysten vastaista palvelussuhteen ehtoa. Kielion tehosteeksi sopimusvaltuuskunta voisi asettaa uhkasakkoa muistuttavan ns. virkaehtosakon. Asettaessaan uhkasakon sopimusvaltuuskunnan tulisi samalla asettaa määräaika, jonka kuluessa kunnan tai kuntainliiton tulisi tehdä päätös virkaehtosopimuksen määräysten noudattamisesta. Jos päätöstä ei määräajassa tehdä, sopimusvaltuuskunta voisi esityksen mukaan määrätä virkaehtosakon maksettavaksi ja asettaa uuden sakonuhan.

Kunnan tai kuntainliiton tulee esityksen mukaan tehdä asetetussa määräajassa päätös virkaehtosopimuksen määräysten noudattamisesta. Mikäli viranhaltijan palkkaus päätöksen johdosta alenisi, kunta tai kuntainliitto ei voi tehdä päätöstä takautuvasti. Kunta tai kuntainliitto ei voine itse taannehtivasti oikaista lainvoimaista päätöstään. Kiellon noudattamiseksi tehtävä päätös voisi siis koskea vain aikaa päätöksenteosta eteenpäin. Sopimusvaltuuskunnan määräämä

kielto ei edellyttäisikään kunnalta tai kuntainliitolta takautuvaa päätöstä.

Maksettavaksi määrätty virkaehtosakko suoritettaisiin sopimusvaltuuskunnalle. Mikäli kunta tai kuntainliitto uhkasakon maksettavaksi määrittämisen jälkeen tekee virkaehtosopimuksen määräysten mukaisen päätöksen, sopimusvaltuuskunta voisi kokonaan tai osaksi olla perimättä maksettavaksi määräämäänsä virkaehtosakkoa. Tähän sopimusvaltuuskunnalla on lakiehdotuksen mukaan mahdollisuus myös muutoin, jos siihen on erityistä syytä. Perimättä jättäminen saattaisi tulla kysymykseen esimerkiksi lievissä rikkomuksissa, jolloin voitaisiin samalla ottaa huomioon ne olosuhteet, jotka ovat johtaneet kunnan tai kuntainliiton poikkeamaan virkaehtosopimuksen määräyksistä.

Valtiovarainministeriölle ehdotetaan annettavaksi mahdollisuus saattaa virkaehtosopimuksen vastainen kunnan tai kuntainliiton päätös sopimusvaltuuskunnan käsiteltäväksi, jos kysymys on sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdosta, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta.

Valvontajärjestelmä koskisi lakiehdotuksen mukaan vain kunnallisten virkaehtosopimusten noudattamista. Kunnalliset työehtosopimukset esitetään jätettäväksi valvontajärjestelmän ulkopuolelle. Tämä johtuu virka- ja työehtosopimusten erilaisuudesta. Kunnallisten virkaehtosopimusten määräykset muodostavat samalla kertaa viranhaltijoiden palkkauksen ja muiden palvelussuhteen ehtojen vähimmäis- ja enimmäistason, josta ei voida poiketa. Työehtosopimukset sen sijaan määräävät vain palkkauksen ja palvelussuhteen ehtojen vähimmäistason. Valtion edun kannalta ei kunnallisiin työehtosopimuksiin kohdistuvalla valvonnalla ole merkitystä, koska kuntien ja kuntainliittojen palveluksessa on varsin vähän sellaisia työsuhteita toimihenkilöitä ja työntekijöitä, joiden palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta.

1.2.2. Muutoksenhaku kunnallisen sopimusvaltuuskunnan päätöksistä

Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan yhteyteen ehdotetaan perustettavaksi erityinen valituslautakunta, jolta haettaisiin muutosta sopimusvaltuuskunnan virkaehtosopimusten noudattamisen valvonnan yhteydessä tekemiin päätöksiin.

Valtioneuvosto määräisi lautakuntaan puheenjohtajan ja kahdeksan jäsentä sopimusvaltuus-

kunnan toimikaudeksi. Lisäksi valtioneuvosto määräisi lautakuntaan varapuheenjohtajan sekä kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenistä kaksi määrättäisiin kuntien keskusjärjestöjen ja kaksi sopimusvaltuuskunnan esityksestä. Lisäksi lautakunnassa olisi kaksi valtiovarainministeriön ja kaksi muiden ministeriöiden edustajaa. Tällaisella kokoonpanolla lautakunnalla olisi riittävä asiantuntemus sekä kunnallishallinnon ja valtion tasapainoinen edustus.

Mikäli muutoksenhaun kohteena on kysymys sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdoista, jonka palkkauskustannuksiin ei suoriteta valtionosuutta, valtion edustajilla ei ole tarvetta ottaa osaa asian käsittelyyn. Käsittelyyn ottaisivat tällöin osaa vain puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä kuntien keskusjärjestöjä ja sopimusvaltuuskuntaa edustavat jäsenet.

Päätösvaltaisuuden tulisi edellä sanotun johdosta määräytyä sen mukaan, onko kysymys sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdosta, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta, vai ei. Edellisessä tapauksessa lautakunta olisi lakiehdotuksen mukaan päätösvaltainen puheenjohtajan ja vähintään neljän jäsenen ollessa läsnä. Jäsenen joukossa tulisi kuitenkin olla yksi kuntien keskusjärjestöjen, yksi sopimusvaltuuskunnan, yksi valtiovarainministeriön ja yksi muiden ministeriöiden edustaja. Jälkimmäisessä tapauksessa riittäisi päätösvaltaisuuden puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja vähintään kahden jäsenen läsnäolo kuitenkin niin, että toisen jäsenen tulisi olla kuntien keskusjärjestön ja toisen sopimusvaltuuskunnan edustaja.

Muutoksenhakumenettelyä harkittaessa on ollut esillä myös muita vaihtoehtoja kuin erityisen lautakunnan perustaminen sopimusvaltuuskunnan yhteyteen. Muina vaihtoehtoina on harkittu valtioneuvostoa, lääninoikeuksia ja työtuomioistuinta.

Hallintoviranomaisena toimivaa valtioneuvostoa ei katsottu voitavan pitää asianmukaisena toimielimenä käsittelemään tämentyyppisiä valitusasioita. Lääninoikeuksilla taas ei ole erityistä perehtyneisyyttä työmarkkinalainsäädäntöön ja -käytäntöön. Yleensäkin työmarkkina-asoiden saattamista hallintotuomioistuimiin on syytä välttää.

Työtuomioistuimella on hyvä työmarkkinaolosten tuntemus. Sen toimiala on kuitenkin siten rajoitettu, että se käsittelee virka- ja työehtosopimuksista johtuvat riitaisuudet yleensä vain sopiaosapuolten välisinä riitoina. Tämän vuoksi ei liene asianmukaista muuttaa työtuomioistuimen

vakiintunutta asemaa siten, että sen ratkaistavaksi tulisivat työnantajan sisäiset erimielisyydet, joista tässä lakiesityksessä on kysymys.

Näistä syistä lakiesityksessä on päädytty erillisen valituslautakunnan perustamiseen sopimusvaltuuskunnan yhteyteen. Tarkemmat määräykset lautakunnan järjestysmuodosta ja toiminnasta annetaan lakiesityksen mukaan sopimusvaltuuskunnan hyväksymässä ohjesäännössä.

Lakiesityksessä lähdetään siitä, että oikeus hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan kieltopäätökseen ja päätökseen virkaehtosakon määräämisestä maksettavaksi olisi kunnalla ja kuntainliitolalla.

Valtiovarainministeriöllä olisi esityksen mukaan oikeus hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätökseen olla määräämättä kunnalle tai kuntainliitolle kieltä samoin kuin päätökseen olla asettamatta kiellon tehosteeksi virkaehtosakkoa. Valtiovarainministeriö voisi hakea muutosta myös sopimusvaltuuskunnan päätökseen olla määräämättä asettamaansa virkaehtosakkoa maksettavaksi. Selostetuilla valtiovarainministeriön muutoksenhakuoikeutta koskevilla määräyksillä taataan valtion edun valvonta, siinäkin tapauksessa, että sopimusvaltuuskunta olisi perusteettomasti luopunut pakotteiden käyttämisestä. Valtiovarainministeriöllä olisi kuitenkin muutoksenhakuoikeus vain, jos asia koskee sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta.

Lautakunnalta olisi haettava muutosta 30 päivässä päätöksen tiedoksisaamisesta. Muutoinkin muutoksenhaussa olisi noudatettava hallintovalituslain (154/50) säännöksiä. Valituslautakunnan päätöksestä ei lakiehdotuksen mukaan saisi hakea muutosta säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin. Kun virkaehtosopimukset ovat usein voimassa lyhyen aikaa, olisi lopullinen päätös tämäntyyppisissä asioissa saatava suhteellisen nopeasti.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen tilanne

Kuten edellä on todettu, kunnallisella sopimusvaltuuskunnalla ei ole käytettävissä tehokkaita keinoja, jotta se voisi valvoa virkaehtosopimusten noudattamista.

Valvontakeinojen puutteeseen on kiinnittänyt huomiota myös valtiontalouden tarkastusvirasto.

Se on eräissä vuonna 1978 antamassaan päätöksessä todennut, että kunnallisen sopimusvaltuuskunnan tulisi valvoa kunnallisten virkaehtosopimusten noudattamista ja että sopimusvaltuuskunnalla tulisi olla tätä varten käytettävissään myös valtion viranomaisten riittävän tehokkaiksi arvioimat keinot.

Tärkeimmillä terveydenhuollon alueilla on ollut voimassa erityinen sanktiojärjestelmä kunnallisten virka- ja työehtosopimusten noudattamista varten. Kansanterveyslain (66/74) 31 §:n ja siihen liittyen kunnallisista yleissairaaloista annetun lain (561/65) 36 b §:n, tuberkuloosilain (355/60) 27 §:n ja mielisairaslain (187/52) 48 §:n nojalla valtioneuvostolla oli vuoden 1984 alkuun saakka valta, sen asettaman neuvottelukunnan annettua asiasta lausuntonsa, määrätä valtionosuus evättäväksi osaksi tai kokonaan virka- tai työehtosopimuksen mukaisen palkkauksen ylittävältä osalta tahi jopa siltä osin kuin palkkaus on virka- tai työehtosopimusten mukainen, jos kunnan tai kuntainliiton henkilökunnan palkkaus tai muut taloudelliset edut oli suoritettu suurempina kuin kunnalliset virka- ja työehtosopimukset edellyttivät.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) 60 § vastasi sisällöltään edellä mainittuja säännöksiä. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla oli asetettu oma neuvottelukunta, jonka antaman lausunnon perusteella valtioneuvosto voi edellä mainitun kaltaisissa tapauksissa evätä valtionosuuden kokonaan tai osaksi.

Erityisesti kansanterveyslain ja siihen liittyvien kolmen muun edellä mainitun lain mukaisella valtionosuuden suorittamisen perusteisiin kohdistuvalla valvonta- ja sanktiojärjestelmällä on käytännössä ollut sopimusten noudattamista tehostava vaikutus. Näiden lakien nojalla asetettu neuvottelukunta käsiteli vuonna 1980 57, vuonna 1981 32 ja vuonna 1982 31 lausuntoasiasia siten, että vuonna 1980 käsitellyt asiat koskivat kaikkiaan 229 viranhaltijaa tai toimihenkilöä, vuonna 1981 käsitellyt asiat 112 viranhaltijaa tai toimihenkilöä sekä vuonna 1982 käsitellyt asiat kaikkiaan 613 viranhaltijaa tai toimihenkilöä. Joihinkin annetuista lausunnoista on sisältynyt viranhaltijaryhmiä koskevia kannanottoja valtionosuuden menettämisestä. Näiden tietojen perusteella on oletettavissa, että muillakin kuin edellä mainituilla aloilla, joilla ei ole erityistä valvonta- ja sanktiojärjestelmää, esiintyy suhteellisesti vastaava määrä poikkeamia sopimuksista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja valtionosuutta koskevan lainsäädäntöuudistuksen tullessa voimaan vuoden 1984 alussa edellä mainitut säännökset, jotka olivat mahdollistaneet valvonnan ja sanktioiden käytön tärkeimmillä terveydenhuollon alueilla sekä kehitysvammahuollossa, kumoutuivat. Tämän vuoksi olisi kiireellisesti saatava aikaan uusi valvontajärjestelmä, joka olisi syytä ulottaa koskemaan myös sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Kun edellä on todettu, kunnallisessa virkaehtosopimuslaissa ei ole säädetty tehosteita, joilla sopimusvaltuuskunta voisi pakottaa kunnat ja kuntainliitot noudattamaan virkaehtosopimuksia, vaikka kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle onkin laissa asetettu velvoite valvoa virkaehtosopimusten noudattamista. Kuntia ja kuntainliittoa ja voivat kuitenkin valvoa myös lääninhallitukset kunnallislain 145 §:n nojalla. Sen mukaan lääninhallituksen asiana on valvoa, että kuntien ja kuntainliittojen hallintoa ja taloutta hoidetaan voimassa olevien lakien mukaan.

Lääninhallituksesta annetun asetuksen (188/55) 13 §:n mukaan jokaisen tulee totella niitä käskyjä ja määräyksiä, joita lääninhallitus toimivaltansa rajoissa antaa. Lääninhallitus voi myös pakottaa niskoittelevan riittävän suurella uhkasakolla tai muilla laissa mainituilla pakkokeinoilla täyttämään, mitä tälle on määrätty tai määrätään. Ulosottolain voimaannapemisesta 3.12.1895 annetun asetuksen 11 §:ssä on myös säädetty lääninhallitukselle mahdollisuus pakkokeinona käyttää uhkasakkoa. Lääninhallituksesta annetun asetuksen 17 §:n mukaan lääninhallituksen tulee antaa toisille viranomaisille virka-apua, kun sellaista säädetyssä järjestyksessä pyydetään ja sen antaminen on lääninhallituksen velvollisuudeksi säädetty tai siksi katsottava.

Lääninhallituksen mahdolliseen yleiseen pakkokeinovaltaan ei kuitenkaan ole luontevaa tukeutua puheena olevan kaltaisissa työmarkkina-asioissa. Myös järjestelmän selkeys puoltaa sitä, että käytettävissä tulisi olla nimenomaiset pakkokeinosäännökset.

2.2. Valmisteluvaiheet

Kuten edellä on mainittu, hallituksen esitykseen eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja valtionosuutta koskevan lainsäädännön uudistamisesta sisältyi ehdotus kunnallisten virka- ja työehtosopimusten valvonta- ja sanktiojärjestelmästä. Eduskunnan jätettyä ky-

seistä järjestelmää koskeneen lainkohdan pois sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja valtionosuutta koskevasta laista kunnallinen sopimusvaltuuskunta teki sisäasiainministeriölle aloitteen kunnallisen virkaehtosopimuslain ja kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta annetun lain muuttamisesta.

Kunnallinen sopimusvaltuuskunta pyysi jo edellä mainittua aloitetta tehdessään asiasta lausunnot kuntien keskusjärjestöiltä. Sisäasiainministeriö pyysi sopimusvaltuuskunnan ehdotuksesta lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Lisäksi sopimusvaltuuskunnan tekemää ehdotusta selvitettiin sisäasiainministeriön pyynnöstä myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Sisäasiainministeriö asetti sittemmin työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus kunnallisten virka- ja työehtosopimusten noudattamisen valvontajärjestelmäksi. Tämän työryhmän työn valmistuttua on sisäasiainministeriössä valmisteltu hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Lakiehdotukset muodostavat puitteet kunnallisten virkaehtosopimusten noudattamisen valvonalle. Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan toimenpiteistä ei aiheudu valvonta- ja sanktiomenettelyn yhteydessä suoranaisia kustannuksia. Kustannuksia aiheutuu ainoastaan sopimusvaltuuskunnan yhteyteen perustettavan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta.

Esityksen mukaan muutoksenhakulautakunnassa olisi puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä sekä tarpeellinen määrä esittelijöitä. Koska ketkään näistä eivät kuitenkaan olisi päätoimisia, kustannukset jäisivät kokonaisuudessaan varsin vähäisiksi. Lautakunnan toimiessa sopimusvaltuuskunnan yhteydessä sopimusvaltuuskunnan toimisto suorittaisi lautakunnan toimistotehtävät.

Kustannukset koostuisivat lautakunnan puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenille ja esittelijöille maksettavista palkkioista, joiden määrään vaikuttaisi se, paljonko valituksia sopimusvaltuuskunnan tässä esityksessä tarkastetuista päätöksistä tehtäisiin sekä kuinka usein lautakunnan kokouksia jouduttaisiin pitämään. Oletettavasti useimmat virkaehtosopimusten rikkomispauket saataisiin hoidettua jo sopimusvaltuus-

kunnan antamalla kieltopäätöksillä tai uhkasakon asettamis päätöksillä. Lautakunnasta aiheutuvat kustannukset, jotka suoritettaisiin sopimusvaltuuskunnan talousarviovaroista, jäisivät siten vähäisiksi. Valtiolle esityksestä ei aiheudu lainkaan kustannuksia.

Sopimusvaltuuskunnalle suoritettavilla virkaehtosakoilla ei tulisi olemaan huomattavaa merkitystä kunnallishallinnon kannalta yleensä, joskin yksittäistapauksissa tulisi olla mahdollista asettaa sakonuhat tapauksen laadun mukaan varsin tuntuviiksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Kunnallinen virkaehtosopimuslaki

11 a §. Pykälän 1 momentissa esitetään sopimusvaltuuskunnalle annettavaksi oikeus kieltää kuntaa tai kuntainliittoa panemasta täytäntöön tai noudattamasta palvelussuhteen ehtoa koskevaa päätöstään siltä osin, kuin se on virkaehtosopimuksen vastainen.

Koska myös valtiolle valtionosuuden maksajana on merkitystä sillä, että kunnat ja kuntainliitot noudattavat virkaehtosopimusten määräyksiä viranhaltijoidensa palvelussuhteen ehdoissa, on 2 momentissa annettu myös valtiovarainministeriölle mahdollisuus saattaa kunnan tai kuntainliiton virkaehtosopimusten vastainen päätös kunnallisen sopimusvaltuuskunnan käsiteltäväksi.

11 b §. Täytäntöönpano- ja noudattamiskielon tehostamiseksi sopimusvaltuuskunnalla tulee olla käytettävissään keinoja siltä varalta, että kunta tai kuntainliitto ei noudata kieltopäätöstä. Pykälän 1 momentin mukaan sopimusvaltuuskunta voisi käyttää määräämänsä kiellon tehostena uhkasakkoa muistuttavaa virkaehtosakkoa. Sopimusvaltuuskunta voisi harkita virkaehtosakon suuruuden kussakin tapauksessa erikseen. Tällöin tulisi ottaa huomioon mm. rikkomuksen vakavuus ja virkaehtosopimuksen määräysten rikkomiseen johtaneet olosuhteet sekä kunnassa tai kuntainliitossa muutoin vallitsevat olosuhteet.

Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan tulee virkaehtosakon yhteydessä asettaa määräaika. Mikäli kunta tai kuntainliitto ei tässä määräajassa tee päätöstä virkaehtosopimuksen määräysten noudattamisesta, sopimusvaltuuskunta voi 1 momentin mukaan määrätä virkaehtosakon maksettavaksi ja asettaa uuden sakonuhan.

Sopimusvaltuuskunta voi pykälän 2 momentin mukaan olla kokonaan tai osaksi perimättä jo

maksettavaksi määrättyä virkaehtosakkoa, jos kunta tai kuntainliitto on sittemmin tehnyt virkaehtosopimuksen mukaisen päätöksen tai jos siihen muutoin on erityistä syytä. Sopimusvaltuuskunnalle jää siten yksittäistapauksissa laaja harkintavalta jättää virkaehtosakko perimättä. Perimättä jättäminen saattaisi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun rikkomus on ollut lievä ja virkaehtosopimus on ehtinyt muuttua niin, ettei päätös ole enää virkaehtosopimuksen vastainen.

1.2. Laki kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta

6 a §. Sopimusvaltuuskunnan yhteyteen perustettaisiin pykälän 1 momentin mukaan erityinen valituslautakunta, jolta kunta tai kuntainliitto sekä valtiovarainministeriö voisivat hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätökseen kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta annetun lain 8 §:n 2 ja 3 momentissa mainituissa tapauksissa. Lautakunnan ollessa sopimusvaltuuskunnan yhteydessä sen toimistotehtävistä huolehtisi sopimusvaltuuskunnan toimisto. Lautakunnasta aiheutuvista menoista vastaisi sopimusvaltuuskunta.

Kunnallisten virkaehtosopimusasioiden asiantuntemuksen ja eri tahojen tasapuolisen edustuksen turvaamiseksi valtioneuvosto määräisi pykälän 2 momentin mukaan lautakuntaan puolueettoman, oikeustieteellisen loppututkimuksen suorittaneen puheenjohtajan ja samat vaatimukset täyttävän varapuheenjohtajan sekä lautakunnan jäsenet kuntien keskusjärjestöjen, kunnallisen sopimusvaltuuskunnan, valtiovarainministeriön ja kahden muun ministeriön edustajista. Kullekin jäsenelle valtioneuvosto määräisi henkilökohtaisen varajäsenen. Varajäsenjärjestelmällä olisi mahdollista taata muun muassa se, että kaikki

kuntien keskusjärjestöt voisivat tulla lautakunnassa edustetuiksi.

Pykälän 3 momentissa tarkoitetut lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkiot, jotka sisäasiainministeriö vahvistaisi sopimusvaltuuskunnan esityksestä, suoritettaisiin sopimusvaltuuskunnan varoista. Ehdotetulla palkkioiden vahvistamista koskevalla järjestelyllä on pyritty saamaan aikaan lautakunnan toimintaedellytysten erillisyyden sopimusvaltuuskunnasta. Samaan päämäärään on pyritty pykälän 4 momentissa tarkoitetuilla, lautakunnan esittelijöiden palkkaamista koskevalla järjestelyllä.

Lautakunta tarvitsee muutoksenhakuasioita käsitellessään esittelijöitä, joiden tulee olla oikeustieteellisen loppututkimuksen suorittaneita. Esittelijöillä tulisi olla kunnallisen virkaehtosopimusjärjestelmän tuntemusta sekä palvelussuhteen ehtojen soveltamiseen liittyvää käytännön tuntemusta. Vaikka lautakunta pykälän 4 momentin mukaan ottaa esittelijät ja päättää heidän palkkioistaan, esittelijöiden palkkaamisesta aiheutuvista menoista vastaisi sopimusvaltuuskunta.

6 b §. Valituslautakunnan päätösvaltaisuutta koskevilla säännöksillä pykälän 1 momentissa pyritään takaamaan se, että jokin kuntien keskusjärjestöistä, kunnallinen sopimusvaltuuskunta ja valtiovalta olisivat aina edustettuina valituksia käsiteltäessä.

Valtion edustajilla ei ole tarvetta ottaa päätöksentekoon silloin, kun muutoksenhaku koskee sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehtoa, jonka palkkauskustannuksiin ei suoriteta valtionosuutta. Tällaisissa tapauksissa asian käsittelyyn ottaisivat 2 momentin mukaan osaa ainoastaan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä kuntien keskusjärjestöjä ja sopimusvaltuuskuntaa edustavat jäsenet. Näissä tapauksissa päätösvaltaisuuden riittäisi puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä vähintään kahden jäsenen läsnäolo, jolloin jäsenistä toisen tulisi olla kuntien keskusjärjestöjen ja toisen sopimusvaltuuskunnan edustaja.

7 §. Tarkemmat määräykset muutoksenhakulautakunnan järjestysmuodosta ja toiminnasta on tarkoitus sisällyttää kunnallisen sopimusvaltuuskunnan ohjesääntöön. Pykälän 1 momentin alkuosaan on tehty tätä tarkoittava lisäys.

8 §. Pykälään lisätään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin 1 momentin säilyessä ennallaan nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi.

Kunnalla ja kuntainliitolla olisi pykälän uuden 2 momentin mukaan oikeus hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätöksiin, jotka se on

tehnyt kunnallisen virkaehtosopimuslain 11 a §:n tai 11 b §:n 1 momentin nojalla. Aiheettomien viivytysten estämiseksi erillinen muutoksenhaku sopimusvaltuuskunnan päätökseen, jolla pelkätään on asetettu virkaehtosakko kiellon tehosteeksi, olisi kuitenkin kielletty. Muutoksenhakuaika olisi 30 päivää päätöksen tiedoksisaamisesta ja muutoksenhaussa olisi noudattettava, mitä hallintovalituslaissa (154/50) on säädetty. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei voisi hakea muutosta säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin.

Valtiovarainministeriöllä olisi valtion edun valvojana oikeus hakea muutosta niissä tapauksissa, joissa valtiovarainministeriö katsoo sopimusvaltuuskunnan päätöksen olevan ristiriidassa valtion edun kanssa. Tämän mukaisesti valtiovarainministeriöllä olisi pykälän 3 momentin mukaan oikeus hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätökseen olla asettamatta kieltoa tai virkaehtosakkoa, sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdoista, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta. Muutoksenhaku saattaisi tulla kysymykseen, mikäli sopimusvaltuuskunta olisi ilmeisesti perusteettomasti jättänyt tekemättä kieltopäätöksen tai asettamatta sen tehosteeksi virkaehtosakon. Lisäksi valtiovarainministeriöllä olisi oikeus hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätökseen, jolla sopimusvaltuuskunta on päättänyt olla määräämättä asetettua virkaehtosakkoa maksettavaksi.

2. Voimaantulo

Kuten yleisperusteluissa on todettu, VALTAVA-lainsäädännön tullessa voimaan vuoden 1984 alussa kumoutuivat kunnallisista yleissairaalosta annetun lain, mielisairaslain, tuberkuloosilain, kansanterveyslain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain ne pykälät, joissa oli säännökset valtionosuuden menettämisestä kokonaan tai osaksi silloin, kun kunnan tai kuntainliiton henkilökunnan palkkaus tai muut taloudelliset edut on suoritettu suurempina kuin kunnalliset virka- tai työehtosopimukset edellyttävät. Kunnallisten virkaehtosopimusten valvonta on vuosien mittaan osoittautunut erittäin tarpeelliseksi edellä mainituilla terveydenhuollon aloilla. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on vahvistettu.

3. Säättämisjärjestys

Kunnallinen virkaehtosopimuslaki on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyllä tavalla. Tämä perustui lähinnä siihen, että kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle annettiin sanotussa laissa oikeus päättää kuntia ja kuntainliittoja sitovasti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista. Kuntien itsemääräämisoikeutta rajoitettiin sanotussa laissa myös siten, että kunnilla ja kun-

tainliitoilla ei ole oikeutta myöntää viranhaltijoilleen virkaehtosopimusta parempia ehtoja.

Ehdotettu laki kunnallisen virkaehtosopimuslain muuttamisesta voitaisiin kuitenkin säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, koska nyt on tarkoituksena lisätä kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin säännökset virkaehtosopimusten noudattamisen valvontajärjestelmästä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kunnallisen virkaehtosopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään 6 päivänä marraskuuta 1970 annettuun kunnalliseen virkaehtosopimuslakiin (669/70) uusi näin kuuluva 11 a ja 11 b §:

11 a §

Kunnallinen sopimusvaltuuskunta voi kieltää kuntaa tai kuntainliittoa panemasta täytäntöön tai noudattamasta palvelussuhteen ehtoa koskevaa päätöstään siltä osin, kuin se on virkaehtosopimuksen määräysten vastainen.

Milloin kysymys on sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdoista, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta, valtiovarainministeriö voi saattaa 1 momentissa tarkoitetun asian kunnallisen sopimusvaltuuskunnan käsiteltäväksi.

11 b §

Kunnallinen sopimusvaltuuskunta voi asettaa 11 a:ssä tarkoitetun kiellon tehosteeksi virkaehtosakon. Jos kunta tai kuntainliitto ei kieltopäätök-

sessä asetetussa määräajassa tee päätöstä virkaehtosopimuksen määräysten noudattamisesta, kunnallinen sopimusvaltuuskunta voi määrätä virkaehtosakon maksettavaksi ja asettaa uuden sakon uhan.

Virkaehtosakko menee kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle. Sopimusvaltuuskunta voi päättää olla perimättä maksettavaksi määrättyä virkaehtosakkoa kokonaan tai osaksi, jos siihen on erityistä syytä.

Virkaehtosakkoa koskeva lainvoimainen päätös voidaan panna täytäntöön samassa järjestyksessä kuin yleisen tuomioistuimen lainvoimainen tuomio.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1984.

2.

Laki

kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun lain (671/70) 7 §:n 1 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 6 a ja 6 b § ja 8 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin 8 §:n nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

6 a §

Sopimusvaltuuskunnan yhteydessä on valituslautakunta, joka toimii muutoksenhakuelimenä haettaessa muutosta 8 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti.

Valtioneuvosto määrää lautakuntaan sopimusvaltuuskunnan toimikaudeksi sivutoimisen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon tai vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittaneita, sekä kahdeksan sivutoimista jäsentä. Jäsenistä kaksi määrätään kuntien keskusjärjestöjen esityksestä ja kaksi sopimusvaltuuskunnan esityksestä. Loput neljä jäsentä määrätään siten, että kaksi heistä edustaa valtiovarainministeriötä ja kaksi muita eri ministeriöitä. Kullekin jäsenelle määrätään henkilökohtainen varajäsen.

Sisäasiainministeriö vahvistaa sopimusvaltuuskunnan esityksestä lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkiot. Palkkiot maksetaan sopimusvaltuuskunnan varoista.

Lautakunnalla on tarpeellinen määrä esittelijöitä, joiden tulee olla oikeustieteen kandidaatin tai vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittaneita. Heidät ottaa lautakunta, joka myös päättää heidän palkkioistaan. Esittelijöiden osalta noudatetaan muutoin, mitä sopimusvaltuuskunnan toimiston toimihenkilöistä on säädetty tai määrätty.

6 b §

Valituslautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja vähintään neljän jäsenen ollessa läsnä, jolloin jäsenten joukossa tulee olla yksi kuntien keskusjärjestöjen, yksi sopimusvaltuuskunnan, yksi valtiovarainministeriön ja yksi muiden ministeriöiden edustaja.

Milloin muutoksenhaun kohteena oleva asia koskee sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehtoa, jonka palkkauskustannuksiin ei suoriteta valtionosuutta, asian käsittelyyn lautakunnassa ottavat osaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä kuntien keskusjärjestöjä ja sopimusvaltuuskuntaa edustavat jäsenet. Tällaista asiaa käsiteltä-

essä lautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja vähintään kahden jäsenen ollessa läsnä, jolloin jäsenistä tulee yhden olla kuntien keskusjärjestöjen ja toisen sopimusvaltuuskunnan edustaja.

7 §

Sopimusvaltuuskunta hyväksyy ohjesäännön, jossa annetaan tarkemmat määräykset valtuuskunnan ja sen jaostojen sekä valituslautakunnan järjestysmuodosta ja toiminnasta sekä määrätään valtuuskunnan jäsenen asemasta ja niistä perusteista, joiden mukaan kunnat ovat velvollisia osallistumaan valtuuskunnan ja sen toimiston kustannuksiin. Ohjesääntö on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

8 §

Sopimusvaltuuskunnan tekemään kunnallisen virkaehtosopimuslain 11 a §:ssä tai 11 b §:n 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa asianomainen kunta tai kuntainliitto hakea muutosta valituslautakunnalta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Kunnallisen virkaehtosopimuslain 11 b §:n 1 momentissa tarkoitettuun virkaehtosakon asettamista koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea erikseen muutosta. Valituslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Milloin kysymys on sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehdosta, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta, saa valtiovarainministeriö hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätökseen olla asettamatta 2 momentissa tarkoitettua kieltoa tai virkaehtosakkoa. Tällaisessa asiassa valtiovarainministeriöllä on oikeus hakea muutosta myös sopimusvaltuuskunnan päätökseen, jolla sopimusvaltuuskunta on päättänyt olla määräämättä virkaehtosakkoa maksettavaksi.

Muutoksenhaussa on tällöin soveltuvin osin nou-
datettava, mitä 2 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1984.

Helsingissä 13 päivänä huhtikuuta 1984

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sisäasiainministeri *Matti Luttinen*

2.

Laki

kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisesta sopimusvaltuuskunnasta 6 päivänä marraskuuta 1970 annetun lain (671/70) 7 §:n 1 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 6 a ja 6 b § ja 8 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 a §

Sopimusvaltuuskunnan yhteydessä on valituslautakunta, joka toimii muutoksenhakuelimenä haettaessa muutosta 8 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti.

Valtioneuvosto määrää lautakuntaan sopimusvaltuuskunnan toimikaudeksi sivutoimisen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon tai vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittaneita, sekä kahdeksan sivutoimista jäsentä. Jäsenistä kaksi määrätään kuntien keskusjärjestöjen esityksestä ja kaksi sopimusvaltuuskunnan esityksestä. Loput neljä jäsentä määrätään siten, että kaksi heistä edustaa valtiovarainministeriötä ja kaksi muita eri ministeriöitä. Kullekin jäsenelle määrätään henkilökohtainen varajäsen.

Sisäasiainministeriö vahvistaa sopimusvaltuuskunnan esityksestä lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten palkkiot. Palkkiot maksetaan sopimusvaltuuskunnan varoista.

Lautakunnalla on tarpeellinen määrä esittelijöitä, joiden tulee olla oikeustieteen kandidaatin tai vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittaneita. Heidät ottaa lautakunta, joka myös päättää heidän palkkioistaan. Esittelijöiden osalta noudatetaan muutoin, mitä sopimusvaltuuskunnan toimiston toimihenkilöistä on säädetty tai määrätty.

6 b §

Valituslautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja vähintään neljän jäsenen ollessa läsnä, jolloin jäsenten joukossa tulee olla yksi kuntien keskusjärjestöjen, yksi sopimusvaltuuskunnan, yksi valtiovarainministeriön ja yksi muiden ministeriöiden edustaja.

Milloin muutoksenhaun kohteena oleva asia koskee sellaisen viranhaltijan palvelussuhteen ehtoa, jonka palkkauskustannuksiin ei suoriteta valtionosuutta, asian käsittelyyn lautakunnassa

Voimassa oleva laki

7 §

Sopimusvaltuuskunta hyväksyy ohjesäännön, jossa annetaan tarkemmat määräykset valtuuskunnan ja sen jaostojen järjestysmuodosta ja toiminnasta sekä määrätään valtuuskunnan jäsenen asemasta ja niistä perusteista, joiden mukaan kunnat ovat velvollisia osallistumaan valtuuskunnan ja sen toimiston kustannuksiin. Ohjesääntö on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

8 §

Ehdotus

ottavat osaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä kuntien keskusjärjestöjä ja sopimusvaltuuskuntaa edustavat jäsenet. Tällaista asiaa käsiteltäessä lautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja vähintään kahden jäsenen ollessa läsnä, jolloin jäsenistä tulee yhden olla kuntien keskusjärjestöjen ja toisen sopimusvaltuuskunnan edustaja.

7 §

Sopimusvaltuuskunta hyväksyy ohjesäännön, jossa annetaan tarkemmat määräykset valtuuskunnan ja sen jaostojen sekä valituslautakunnan järjestysmuodosta ja toiminnasta sekä määrätään valtuuskunnan jäsenen asemasta ja niistä perusteista, joiden mukaan kunnat ovat velvollisia osallistumaan valtuuskunnan ja sen toimiston kustannuksiin. Ohjesääntö on alistettava sisäasiainministeriön vahvistettavaksi.

8 §

Sopimusvaltuuskunnan tekemään kunnallisen virkaehtosopimuslain 11 a §:ssä tai 11 b §:n 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa asianomainen kunta tai kuntainliitto hakea muutosta valituslautakunnalta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty. Kunnallisen virkaehtosopimuslain 11 b §:n 1 momentissa tarkoitettuun virkaehtosakon asettamista koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea erikseen muutosta. Valituslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Milloin kysymys on sellaisen viranhaltijan palvelussubteen ehdosta, jonka palkkauskustannuksiin suoritetaan valtionosuutta, saa valtiovarainministeriö hakea muutosta sopimusvaltuuskunnan päätökseen olla asettamatta 2 momentissa tarkoitettua kieltoa tai virkaehtosakkoa. Tällaisessa asiassa valtiovarainministeriöllä on oikeus hakea muutosta myös sopimusvaltuuskunnan päätökseen, jolla sopimusvaltuuskunta on päättänyt olla määräämättä virkaehtosakkoa maksettavaksi. Muutoksenhausta on tällöin soveltuvin osin noudatettava, mitä 2 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1984.